

V Prahe prebieha európska Synoda o synodalite: Biskupi sa však ešte nedohodli, čo to vlastne má byť tá „synodalita“

Branislav Michalka

8. februára 2023 ✝ Cirkev

V nedeľu sa začala v Prahe kontinentálna európska fáza Synodálnej cesty, ktorej sa zúčastňujú dve stovky delegátov, vrátane 46 biskupov a ako rodovo vyvážené dodáva agentúra CNA aj 65 žien. Už od začiatku sa stretnutie nieslo v znamení neustáleho diskutovania, od ktorého si účastníci sľubujú nové podnety na riešenie upadajúceho stavu katolíckej Cirkvi. Prvá fáza zhromaždenia skončí 9. februára.

Ilustračný (archívny) obrázok, zdroj: wikimedia commons

Synodalita - pojem vo vývoji

Paradoxne, jedným z problémov, ktoré musia riešiť, je rozporuplný a chaotický výklad samotného slova „synodalita“. Vzhľadom na to, že práve „synodalitu“ považujú súčasní cirkevní predstavitelia za liek na cirkevnú krízu, je toto zistenie pozoruhodné a vrhá záplavu svetla na proces, o ktorom sa už niekoľko rokov referuje v oficiálnych aj progresivistických cirkevných médiách v superlatívoch.

Hneď ako sa spustila v pondelok diskusia, mnohí účastníci – duchovní aj laici – vo vyhláseniach, ktoré sú komentárom k správam 13 pracovných skupín, požadovali objasnenie toho, čo presne je „synodalita“. Napríklad o. Cristian Barta z Rumunska upozornil, že synodálnu cestu by mala sprevádzať predovšetkým presná teológia. Veľmi často však podľa neho v prípade rôznych partikulárnych cirkví prevláda pastoračná prax, ktorá vedie k pokusom o zmenu učenia.

Preto prišiel s návrhom. Podľa neho by metodickou zásadou mala byť jednota v rozmanitosti, aby každá miestna cirkev mohla byť katolícka pri zachovaní svojej originality, napríklad v oblasti duchovna.

– Ako chce toto dosiahnuť a ako chce udržať jednotu, pokiaľ má byť zároveň každá cirkev originálna, to neuviedol.

Metropolita z Edinburghu v Škótsku, arcibiskup Leo Cushley, zdôraznil lásku k Cirkvi, ktorá žiarila v diskusiách s pracovnými skupinami. Zároveň však vyzval k hlbšiemu pochopeniu významu synodality, pretože ako šokujúco dodal, zatiaľ „*stále hľadáme, čo si pod tým predstavujeme*“. (!) Myšlienku, že by sa toto „*hľadanie*“ mohlo skončiť aj nezdarom, si však drvivá väčšina účastníkov zrejme nepripúšťa. Overené tradičné postupy im zároveň pripadajú presvedčivo vyčerpané a neaktuálne, napriek tomu, že ich často už desaťročia neaplikujú a teda nemajú overené, ako by zapôsobili.

Na prísnu terminológiu ohľadom pojmu „synodalita“ apelovala aj laička Liana Gehlová z Rumunska, aby podľa nej „*nedochádzalo k nedorozumeniam, o čom hovoríme*“. Julieanna Moranová z Írska, to zase vidí inak. Varovala pred tým, aby sa o synodalite hovorilo príliš koncepcne, namiesto konkrétnych prejavov synodality videla v prejavoch na zhromaždení príliš veľa metodológie, teológie a ideológie. Aké to však majú byť „*konkrétne prejavy synodality*“, keď ešte ani účastníci nevedia, čo to vlastne má synodalita byť? Moranová však vzápätí vysvetlila, čo mala na mysli: popretím jej verzie „synodality“ bolo podľa nej to, že na ustanovujúcom zasadnutí synody dve hodiny hovorili len muži.

Chaos alebo „tvorivé napätie“?

Hoci účastníci mali problém jasne definovať synodalitu, neúnavný motor nemeckého progresívneho reformizmu, biskup Georg Bätzing, predseda nemeckého disidentského episkopátu, už vyjadril radosť z toho, že synodalita sa presadila (!) ako nový cirkevný štýl.

Aby však nebol chaosu koniec, tak treba podotknúť, že v nemeckých cirkevných kruhoch je už aj táto oficiálna synodálna cesta vnímaná ako konzervatívny prístup (!). Portál *Katholisch.de* a jeho pokrokovu planúca redaktorka Júlia Knopová tvrdí, že v Prahe sa neriešia žiadne skutočné problémy, nie je tam žiadna debata, neexistuje žiadny pracovný program (sic!). Podľa nej o všetkom rozhodnú len biskupi a dovedy „*laici dávno odídu*“. A táto katolíčka dodáva, že „*je dosť možné, že Duch Svätý odíde domov s nimi. Pretože hovorí rečou ľudu. Nedá sa skrotiť ani tichom, ani biskupmi.*“ Žeby už plánovala založiť ďalšiu, tentoraz už zaručene pravú, protestantskú cirkev?

Tento očividný chaos nazval arcibiskup Eamon Martin, predseda Írskej biskupskej konferencie „*tvorivým napätím medzi synodalitou a hierarchiou v spoločenstve Cirkvi*“.

Delegáti pražskej synody sú rozdelení do malých diskusných skupín podľa jazyka, národa či povolania. Jedna z francúzsky hovoriacich skupín prišla s kvázi feministicko-sociálnou agitkou o údajnom napätí ohľadom úlohy ženy v Cirkvi, vo svetle meniacej sa úlohy žien v spoločnosti ako celku a „*vo vzťahu k posolstvám spravodlivosti, ktoré chceme hlásať mimo Cirkvi*“.

Ďalšia mladá žena, ako referuje CNA, vyzvala na „*začlenenie všetkých ľudí, ktorí sú na okraji Cirkvi*“, pričom ako príklad uviedla skupinu mladých katolíkov, ktorí boli na *Dňoch mládeže* v Paname urážaní za to, že niesli dúhovú zástavu.

Skupiny z talianskej jazykovej oblasti zase tvrdili, že vnímajú napätie medzi doktrínou a pastoráciou a „*napätie medzi pravdou a milosrdenstvom*“. Uvidíme, ktorú z týchto dvoch položiek sa rozhodnú obetovať.

Medzi účastníkmi sú aj traja organizátori nemeckej „synodálnej cesty“: Irme Stetter-Karpová, predsedníčka laického *Ústredného výboru nemeckých katolíkov*; Thomas Söding, jej viceprezident a už zmienený biskup Georg Bätzing, ktorý od roku 2020 pôsobí ako predseda synodálnej cesty. Ten už stihol skritizovať homíliu ďalšieho účastníka pražskej synody, kardinála Ouelleta, ktorá sa týkala „vzťahu muža a ženy“. Ten je pre niektorých pokrokových cirkevníkov predmetom rovnakej diskusie a nejasnosti ako pojem „synodalita“. Vzhľadom na to, že kardinál Ouellet zaujal v podstate konzervatívne stanovisko, ale možno aj preto, že pri decembrovej návšteve *ad limina* nemeckých biskupov v Ríme, to bol práve kardinál Ouellet, kto kritizoval nemeckú Synodálnu cestu, biskup Bätzing sa voči homílii ohradil a označil ju za „zraňujúcu pre LGBT osoby“.

Vpred, spät' ani krok!

Celá synoda je rámcovaná vystúpeniami celebrít progresivistického kléru: kardinál Hollerich, podporovateľ LGBT slúžil rannú otváraciu omšu zhromaždenia a po nej nasledovalo duchovné slovo otca Tomáša Halíka. Ten zrecykloval svoju modernistickú frazeológiu, z ktorej vzhľadom na jej konštantnosť a vzhľadom na to, že život je príliš krátky na to, aby sme neustále čítali jeho prejavy, stačí uviesť niektoré výroky. Kvôli väčšiemu poetickému čaru ponechávame v origináli:

„Misie v dnešním světě nemůže být rekonquistou, projevem nostalgie po ztracené minulosti, proselytismem, manipulací, snahou vtěsnat hledající do existujících mentálních a institucionálních hranic církve. Spíše je třeba tyto hranice rozšiřovat a obohacovat právě o zkušenosti hledajících. ...

Výzva otevřít uvnitř chrámu církve „nádvoří pohanů“, integrovat hledající, byla určitým krokem na cestě synodality v duchu Druhého vatikánského koncilu. Dnes však je třeba jít dál. (!) Něco se stalo s celou chrámovou podobou církve a my to nesmíme ignorovat. ...

Pravda je kniha, kterou nikdo z nás ještě nedočetl do konce. Ježíš na Pilátovu otázku neodpověděl žádnou teorií, ideologií ani definicí pravdy. ...

Nesmíme se bát toho, že některé podoby církve umírají. ...

V naší době se ukazuje spíše temná stránka globalizace – globální šíření násilí (od útoků teroristů na Manhattan v roce 2001 po státní terorismus ruského imperialismu, ruskou genocidu na Ukrajině), pandemie nakažlivých chorob, ničení životního prostředí a ničení morálního klimatu působením populismu, fake-news, nacionalismu, politického radikalismu a náboženského fundamentalismu. ...

Nesmíme hledat Živého mezi mrtvými. V každém období dějin církve musíme projevit umění duchovního rozlišování, rozlišit na stromu Církve ratolesti, které jsou živé a které jsou suché a mrtvé. Triumfalismus, uctívání mrtvého Boha (!?), je třeba nahradit pokornou kenotickou eklesiologií.“

Pokiaľ chce niekto nasledovať otca Halíka, nech teda vykročí na synodálnu cestu. My ostatní, s jeho láskavým dovolením, by sme zostali v tej zaostalej „chrámovej podobe Cirkvi“.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/v-prahe-prebieha-europska-synoda-o-synodalite-biskupi-sa-vsak-este-nedohodli-co-to-vlastne-ma-byt-ta-synodalita/>